

Чернігівська державна обласна універсальна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
Чернігівське відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С.
Грушевського НАН України
Чернігівська обласна організація Всеукраїнської спілки краєзнавців

*Серія “Історики та
краєзнавці Чернігівщини”
Вип.*

13

Леонід Едуардович Раковський
(Бібліографічний покажчик)

Чернігів - 2008

Леонід Едуардович Раковський: (Бібліогр. покажч.) /Скл. Л.М.Шара; Наук. ред. О.Б.Коваленко; Ред. І.Я.Каганова; Відп. за вип. П.В.Грищенко. – Чернігів, 2008. – 11 с. – (“Історики та краєзнавці Чернігівщини”; Вип.13).

Редакційна колегія серії

“Історики та краєзнавці Чернігівщини”

О.Б.Коваленко (голова), П.В.Грищенко (заступник голови),

І.Я.Каганова (відповідальний секретар), С.Л.Лаєвський,

Д.М.Никоненко, Л.В.Студьонова

Скл.: Л.М.Шара

Наук. ред.: О.Б.Коваленко

Ред.: І.Я.Каганова

Відп. за вип. П.В.Грищенко

Комп’ютерний набір:

Комп’ютерне макетування: Л.М.Олійник, В.М.Даценко

Ризограф Чернігівської ОУНБ ім.В.Г.Короленка

Тираж

Історик і педагог Леонід Раковський

Леонід Едуардович Раковський народився 3 квітня 1938 р. у селі Черепівці Черноострівського району Хмельницької області у вчительській родині. Дитячі й шкільні роки були нелегкими. Під час сталінських репресій заарештували батька й мати з двома синами змушена була переїхати до с. Голодьки Хмельницького району. Там хлопець пішов до місцевої семирічної школи, але не встиг її закінчити. У серпні 1952 р. мати отримала направлення на роботу в Лозівську школу того ж таки району, а потім у Думенську середню школу, в якій, зрештою, і завершилося навчання Леоніда Раковського.

Отримавши атестат, він відразу ж визначився з майбутньою професією. Вирішивши піти шляхом батьків, вступив до Дубківського (Острозького) педагогічного училища, що на Рівненщині. Навчання тривало три роки, по закінченні яких Л. Раковський поїхав працювати учителем початкових класів у Думенську середню школу.

Перші кроки на педагогічній ниві виявилися короткотривалими. Вже у грудні 1957 р. юнака призвали до лав Радянської Армії. Його направили в Білоруський військовий округ, де він перебував на дійсній службі до липня 1960 р. Демобілізувавшись, вирішив продовжити навчання й подав документи на історичний факультет Ужгородського університету.

П'ять років навчання в університеті залишили найприємніші, як потім згадував Л. Раковський, враження. Там він познайомився з цікавими людьми, наставниками і вчителями в науковому сенсі, зрештою, там опанував "ази" копіткої дослідницької роботи.

Завершивши навчання, у 1965 р. молодий спеціаліст поїхав за направленням у Ганнівську середню школу (Миколаївська область). Його здібності, високий рівень кваліфікації і попередній досвід учителювання оцінили відразу, призначивши заступником директора з навчальної роботи. Через два роки, у серпні 1967 р., він став директором Тесівської восьмирічної школи, що на Вінниччині, виконуючи ці обов'язки три роки поспіль. Районне керівництво помітило здатність Л.Раковського до адміністративної роботи, яку, до речі, він особисто не любив, але водночас, не міг за складом свого характеру працювати не на повну силу. Відтак, з 1 вересня 1970 р. його перевели на посаду директора у відсталу Березнянську середню школу. Розрахунок виявився правильним. Показники школи по району вирівнялися, а її директор отримав заслужену медаль "За доблесну працю".

У зв'язку з сімейними обставинами подальший шлях педагога був пов'язаний з Беркозівською восьмирічною школою (Черкаська область) та Миронівською середньою школою №4 (Київська область), де він працював учителем географії з серпня 1972 р. по вересень 1975 р. Саме в ці роки виникла думка зайнятися науковою роботою, була окреслена тематика майбутнього дослідження. Втілити її в життя Л.Раковський зміг після того, як у вересні 1975 р. йому запропонували стати викладачем кафедри історії СРСР та УРСР Вінницького педагогічного інституту ім. М. Островського. Протягом двох років він обіймав посаду асистента, а з 1977 р. – старшого викладача тієї ж кафедри, займався підготовкою кандидатської дисертації. Працюючи у вузі, вдруге був нагороджений за сумлінну працю медаллю "За трудову доблесть".

У 1978 р. на засіданні Спеціалізованої Вченої ради Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка Л.Раковський захистив кандидатську дисертацію на тему "Формування робітничих кадрів цукрової промисловості в дореформений час, їхнє становище і станова боротьба". Щоправда, він не довго працював у Вінниці після захисту. Вже у серпні 1981 р.

Л.Раковський переїхав до Чернігова, де був призначений на посаду старшого викладача кафедри історії СРСР та УРСР Чернігівського державного педагогічного інституту (з березня 1998 р. – педагогічний університет).

Життя в Чернігові виявилось насиченим у професійному плані. Л.Раковський плідно займається викладацькою діяльністю, обирає тему для докторської дисертації, публікує статті науково-методичного характеру, захоплюється краєзнавчою тематикою. Навколо нього формується своєрідний гурток, до якого входили студенти й молоді науковці, котрі були небайдужими до краєзнавчих проблем, захоплювалися історією рідного міста. Під керівництвом Л.Раковського вони опановували навички дослідження архівних матеріалів, робили перші кроки в науковій царині. За безпосередньої участі вченого почав видаватися збірник "Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини".

Динамічним було й кар'єрне зростання. У березні 1983 р. Л.Раковський став доцентом кафедри історії СРСР та УРСР, з 1 березня 1985 р. по 1 квітня 1986 р. працював заступником декана історичного факультету, з 2 квітня 1986 р. по грудень 1988 р. – деканом. У 1991 р. одержав почесну відзнаку "Відмінник народної освіти України".

Водочас Л.Е.Раковський продовжував збирати матеріали для докторської дисертації "Цукрова промисловість України в 60-90-ті рр. XIX ст." Ця тема виявилася цікавою й актуальною в науковому відношенні. Модернізаційні процеси другої половини XIX ст., що охопили передусім промисловість, докорінним чином змінили усталений вектор розвитку економіки країни. На прикладі цукрової галузі науковець дослідив не лише новітні технології виробництва цукру, особливості створення акціонерних товариств і монополій, але й показав ключові зрушення, котрі сталися в соціально-економічній сфері в результаті утвердження капіталістичних відносин; актуалізував проблему впливу промислового виробництва на оточуюче середовище. 17 квітня 1995 р. відбувся офіційний захист дисертації у Київському державному університеті ім. Т.Г.Шевченка. У жовтні 2001 р. рішенням атестаційної комісії Міністерства освіти і науки Л.Раковському було присвоєно вчене звання професора.

Набутий досвід і життєву мудрість професор передавав своїм учням. Упродовж десяти років він підготував трьох кандидатів наук, під його керівництвом працювали над науковими студіями студенти, аспіранти, пошукачі. Він учив їх залишатися чесними і порядними людьми за будь-яких обставин, яким був і сам до останніх днів. 19 січня 2008 р. після тривалої хвороби Леонід Едуардович Раковський помер.

Біобібліографічний покажчик „Леонід Едуардович Раковський” продовжує серію „Історики та краєзнавці Чернігівщини”. У посібнику дотримано хронологічний характер розміщення літературних джерел у прямій послідовності. Усього у бібліографії представлено 72 позиції.

Посібник складається з наступних розділів:

- Праці Л.Е. Раковського;
- Література про Л.Е. Раковського.

У середині рубрик матеріал розташовано за хронологічним принципом.

Бібліографічний опис здійснено відповідно існуючим державним стандартам та згідно рекомендаціям Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського НАН України по складанню та оформленню біобібліографічних покажчиків. Посібник супроводжується допоміжним довідковим апаратом, що складається з іменного та географічного покажчиків. Добір матеріалу завершено у серпні 2008 року.

Біобібліографічний покажчик „Леонід Едуардович Раковський” розрахований на науковців, працівників музеїв, архівів та бібліотек, краєзнавців, викладачів та учителів, студентів.

Праці Л.Е. РАКОВСЬКОГО

1976

1. Перші виступи робітників цукроварень на Правобережній Україні в дореформений період

(30-50-ті роки XIX ст.) //Укр. істор. журнал. – 1976. – №6. – С.95 – 101.

1977

2. Методические рекомендации для построения экспозиции в государственных и общественных музеях на тему «Развитие свеклосахарной промышленности в Подольской губернии в XIX – начале XX века». – Винница, 1977. – 15 с.

3. Начало промышленного переворота в сахарной промышленности Украины (на примере губерний Правобережья) /Ужгород. гос. ун – т. – Ужгород, 1977. – 18 с. – Библиогр.: с.15 – 18. – Деп. в Ин – т науч. информ. по общественным наукам АН СССР 28.06.77, №1461.

4. Развитие свеклосахарной промышленности на Правобережной Украине в предреформенный период: Метод. реком. студентам при изучении спецкурса «Развитие промышленности в СССР». – Винница, 1977. – 15 с.

5. Архівні джерела про становище і боротьбу робітників цукрової промисловості Правобережної України у дореформенний період //Архіви України. – 1977. – №4. – С.71 – 73.

Співавт.: Л.Г. Мельник.

1978

6. Формування робітничих кадрів цукрової промисловості в дореформенний час, їхнє становище і станова боротьба: Автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. істор. наук. – К., 1978. – 18 с.

7. Смолий В.А. Воссоединение Правобережной Украины с Россией: [Реферат] //Реферативный журнал «Общественные науки в СССР». – Серия 5. История. – 1978. – №3. – С.91 – 94.

1980

8. Очерки русской культуры XVII века: Сб. Ч.1. Материальная культура. Государственный строй. – М.: Изд – во Москов. ун – та, 1979. – 350 с.: [Реферат] //Реферативный журнал «Общественные науки в СССР». – Серия 5. История. – 1980. – №4. – С.87 – 91.

9. До питання початку промислового перевороту в цукровій промисловості на Поділлі //Тези доповідей П'ятої Подільської історико – краєзнавчої конференції. – Кам'янець – Подільський, 1980. – С.76 – 77.

1981

10. Вивчення системи роботи вчителя: Метод. поради для студентів – практикантів. – Вінниця, 1981. – 10 с.

11. Положение рабочих свеклосахарной промышленности на Правобережной Украине в предреформенное время //Вопросы истории СССР. – Харьков, 1981. – Вып. 26. – С.120 – 128.

Співавт.: Л.Г. Мельник.

1982

12. З історії Жданівського цукрового заводу //Друга Республіканська наукова конференція з історичного краєзнавства.: Тези доп. – К., 1982. – С.119.

1983

13. Використання краєзнавчого матеріалу в курсі історії СРСР (7 – 8 класи): Метод. реком. для вчителів історії. – Вінниця, 1983. – 39 с.

Співавт.: І.Г. Заєць, І.Г. Шульга, А.Л. Зінченко та ін.

14. Новая Басань //История городов и сел УССР. Черниговская область. – К., 1983. – С.195 – 203.

Співавт.: М.Т. Благинин, С.М. Мельник, Л.А. Цекало.

1985

15. Акціонерні компанії в цукровій промисловості Вінниччини в період промислового капіталізму (60 – 90-ті роки ХІХ ст.) //Тези доповідей Третьої Вінницької обласної історико – краєзнавчої конференції. – Вінниця, 1985. – С.72 – 73.

16. Вплив капіталістичної промисловості на навколишнє середовище за матеріалами цукрової промисловості Чернігівської губернії 60 – 90-х рр. ХІХ ст. //Перша Чернігівська обласна наукова конференція з історичного краєзнавства: Тези доп. – Чернігів, 1985. – С.66 – 67.

17. Вплив капіталістичної промисловості на оточуюче середовище (за матеріалами цукрової промисловості Поділля другої половини ХІХ ст.) //Тези доповідей Шостої Подільської історико – краєзнавчої конференції. – Секція історії дожовтневого періоду. – Кам'янець-Подільський, 1985. – С.31 – 33.

1986

18. Житлові умови робітників цукрової промисловості Поділля у 80 – 90-х рр. ХІХ ст. у працях К.П. Сулими //Проблеми етнографії Поділля: Тези доп. наук. конф. – Кам'янець-Подільський, 1986. – С.94 – 96.

19. Система найму робітників на цукрові плантації Поділля 80 – 90-х рр. ХІХ ст. //Тези доповідей Четвертої Вінницької обласної історико – краєзнавчої конференції. – Вінниця, 1986. – С.77 – 78.

1987

20. Влияние капиталистической промышленности на окружающую среду //Социально-экономические функции ландшафтов и состояние экосистемы: Тезисы докладов обл. науч. – практической конф. – Чернигов, 1987. – С.80 – 81.

21. Матеріали з'їзду подільських цукроварів 1894 року як джерело до вивчення забруднення заводами оточуючого середовища //Сьома Подільська історико-краєзнавча конференція: Тези доп. – Секція історії дожовтневого періоду.– Кам'янець-Подільський, 1987. – С.18 – 19.

22. Облігації як особлива форма фінансування цукрової промисловості на Поділлі наприкінці ХІХ ст. (на прикладі Ялтушківського товариства) //Тези доповідей П'ятої Вінницької обласної історико – краєзнавчої конференції. – Вінниця, 1987. – С.97.

23. Памятники истории досоветского периода //Историко – культурное наследие Полтавщины. – К., 1987. – С.181 – 201.

Співавт.: Е.И. Луговая.

1988

24. Наш край в XIX ст.: Метод. реком. по вивченню минулого Чернігівщини на уроках історії у 8 кл. – Чернігів, 1988. – 68 с.

25. Географія цукрової промисловості на Поділлі в період промислового капіталізму (1861 – 1895 рр.) //Проблеми економічної географії Поділля. – Кам'янець – Подільський, 1988. – С.144.

26. Из истории возникновения экологической проблемы (на материалах капиталистической сахарной промышленности Черниговской губернии, вторая половина XIX века) //Тезисы докладов межвузовской историко-краеведческой конференции. – Брянск, 1988. – С.62 – 63.

27. Річні звіти товариств цукрових заводів другої половини XIX ст. як джерело до вивчення розподілу прибутків між пайовиками (на прикладі Соболевського товариства Гайсинського повіту) //Тези доповідей Шостої Вінницької обласної історико – краєзнавчої конференції. – Вінниця, 1988. – С.25.

28. Система найму робітників в Чернігівській губернії на цукрові заводи України у 60 – 90-ті роки XIX ст. //Друга Чернігівська обласна наукова конференція з історичного краєзнавства: Тези доп. – Чернігів; Ніжин, 1988. – Вип. 2. – С.73 – 75.

1989

29. Виникнення цукрово – рафінадних заводів //Четверта Республіканська наукова конференція з історичного краєзнавства: Тези доп. і повідом. – К., 1989. – С.241 – 242.

30. З історії розвитку цукрової промисловості Полтавської губернії (60 – 90-ті роки XIX ст.) //Тези доповідей і повідомлень Першої Полтавської наукової конференції з історичного краєзнавства. – Полтава, 1989. – С.68 – 70.

31. Місцеві органи влади Подільської губернії по охороні оточуючого середовища //Проблеми екології Поділля: Тези доп. наук. конф. – Кам'янець – Подільський, 1989. – С.235 – 237.

32. Свеклосахарная промышленность Новгород – Северского уезда в 60 – 90-е гг. XIX в. //Новгороду – Северскому – 1000 лет: Тезисы докладов обл. науч. – практик. конф. – Чернигов; Новгород – Северский, 1989. – С.89 – 91.

1990

33. Акціонування капіталістичної промисловості (на матеріалах Подільської губернії другої половини XIX ст.) //Восьма Подільська історико – краєзнавча конференція. – Секція історії дожовтневого періоду: Тези доп. – Кам'янець – Подільський, 1990. – С.17 – 19.

34. Вивчення в курсі історії СРСР та УРСР в середній школі проблеми акціонування капіталістичної промисловості //Співробітництво вузу і школи – найважливіша умова підготовки вчителя: Тези доп. обл. наук. – метод. конф. – Чернігів, 1990. – С.84 – 86.

35. До історії товариства Ялтушківського цукрового заводу //Тези доповідей Дев'ятої

Вінницької обласної історико – краєзнавчої конференції. – Вінниця, 1990. – С.46 – 47.

36. Памятники промышленной архитектуры, производственной деятельности, революционной и боевой славы на территории сахарных заводов Винницкой области //Памятники истории и культуры Винницкой области: Материалы к Своду памятников истории и культуры народов СССР по Украинской ССР. – К., 1990. – Вып. 8. – С.104 – 119.

37. Цукрова промисловість Сосницького повіту в ХІХ ст. //Минуле Сосниці та її околиць. – Чернігів, 1990. – С.74 – 76.

1991

38. До питання про написання історії цукрових заводів на Україні //П'ята Всеукраїнська конференція «Розвиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України»: Тези доп. і повідомлень– К.; Кам'янець – Подільський, 1991. – С.231 – 233.

39. До питання про формування капіталістичного ринку на Україні (на матеріалах цукрової промисловості) //Питання вітчизняної та зарубіжної історії. – Чернігів, 1991. – С.27 – 29.

40. Криза поміщицького підприємства на Чернігівщині в 60-х рр. ХІХ ст. //Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини. – Чернігів, 1991. – Вип. 1. – С.17 – 21.

41. Кто изобрел рафинирование сахара //Сахарная свекла: производство и переработка. – 1991. – №1. – С.62 – 63.

42. Тютюнництво як шлях втягування поміщицьких і селянських господарств Чернігівщини в товарно-грошові відносини в ІІ пол. ХІХ ст. //Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини. – Чернігів, 1991. –Вип. 1. – С.25 – 27.

Співавт.: А.Д. Ткаченко.

43. Ред.: ПРОБЛЕМИ історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини /Чернігів. обл. від – ня геогр. т – ва УРСР; Чернігів. обл. істор. – краєн. т – во; ЧДПШ ім. Т.Г.Шевченка. – Чернігів, 1991 – Вип. 1. – 81 с.

1992

44. Сахарная промышленность Украины во второй половине ХІХ века: (Соц. – эконом. очерк). – Чернигов, 1992. – 198 с.

45. Борьба між цукрозаводчиками в період створення і діяльності синдикату //Тези доп. міжвузівської наук. – практ. конф. – Чернігів, 1992. – Ч.3. – С.112 – 114.

Співавт.: В.В. Шолох.

46. Вплив суспільно – політичних умов на формування буржуазії і технічного персоналу цукрової промисловості в другій половині ХІХ ст. //Проблеми етнографії Поділля: Наук. зб. – Кам'янець – Подільський, 1992. – С.203 – 208.

47. Нові оцінки цукрового синдикату в процесі вивчення економічної історії України на основі аналізу статистичних даних //Питання педагогіки та методики вищої школи: Тези доп. міжвузівської наук. – практ. конф. – Чернігів, 1992. – С.31 – 33.

48. Структура управління акціонерними компаніями і товариствами на Україні в II пол. XIX – поч. XX ст. //Тези доп. міжвузівської наук. – практ. конф. – Чернігів, 1992. – Ч.3. – С.115 – 117.

Співавт.: В.В. Шолох.

1993

49. До питання про господарську діяльність поміщиків-цукрозаводчиків Безбородьків //Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини. – Чернігів, 1993. – Вип. 2. – С.27 – 33.

50. Терещенки – представники нової української буржуазії, меценати і винахідники //Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини. – Чернігів, 1993. – Вип. 2. – С.60 – 66.

51. Ред.: ПРОБЛЕМИ історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини /Чернігів. обл. від – ня геогр. т – ва УРСР; Чернігів. обл. істор. – краєн. т – во; ЧДП ім. Т.Г.Шевченка. – Чернігів, 1993. – Вип. 2. – 116 с.

1994

52. З історії цукрової промисловості Сумського повіту у XIX ст. //Матеріали Другої Сумської обласної наукової історико – краєзнавчої конференції. – Суми, 1994. – Ч.1. – С.65 – 70.

1995

53. Цукрова промисловість України в 60-90-ті рр. XIX ст.: Автореф. дис. на здобуття наук. ступ. доктора істор. наук. – К., 1995. – 40 с.

54. До питання про введення акцизу на цукор в I половині XIX ст. //Тези міжвузівської науково-практичної конференції. – Чернігів, 1995. – С.201 – 203.

55. Передмова //Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини. – Чернігів, 1995. – Вип. 3. – С.3 – 5.

Співавт.: Т.П. Демченко.

56. Чернігівське міське самоврядування і упорядкування міста в II пол. XIX ст. //Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини. – Чернігів, 1995. – Вип. 3. – С.33 – 40.

57. Ред.: ПРОБЛЕМИ історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини /Чернігів. обл. від – ня геогр. т – ва УРСР; Чернігів. обл. істор. – краєн. т – во; ЧДП ім. Т.Г.Шевченка. – Чернігів, 1995. – Вип. 3. – 90 с.

1999

58. Вплив капіталістичної цукрової промисловості Чернігівської губернії на оточуюче середовище та його соціальні наслідки //Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини. – Чернігів, 1999. – Вип. 4. – С.8 – 18.

59. Технічні і технологічні вдосконалення та винаходи в цукровій промисловості України другої половини XIX ст. //Україна на порозі XXI століття: актуальні питання історії. – К.,

1999. – С.112 – 119.

60. Укл.: ПРОБЛЕМИ історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини /Чернігів. обл. від – ня геогр. т – ва УРСР; Чернігів. обл. істор. – краєн. т – во; ЧДПУ ім. Т.Г.Шевченка. – Чернігів, 1999. – Вип. 4. – 94 с.

2001

61. З теоретичного і практичного досвіду наукової праці: В 4-х зошитах. – Чернігів, 2001. –

Зошит 1. Історична наука як така. – 22 с.

Зошит 2. Архівна справа в Російській імперії. – 36 с.

Зошит 3. Робота в архівних установах. – 36 с.

Зошит 4. Написання праць. – 48 с.

62. Джерела первісного нагромадження капіталів у цукрову промисловість //Вісн. Кн. палати. – 2001. – №6. – С.32 – 36.

63. Досвід і практика підготовки спеціаліста вищої кваліфікації у групі за інтересом //Матеріали Четвертої Сумської обласної наукової історико – краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С.47 – 51.

64. Історія вдосконалень та винаходів у цукровій промисловості України //Вісн. Кн. палати. – 2001. – №5. – С.34 – 37.

65. Цукрова промисловість Сосницького повіту другої половини ХІХ ст. та її вплив на економічне життя населення //Сіверян. літопис. – 2001. – №4. – С.85 – 90.

66. Цукрове виробництво Чернігівщини у 20-50-х рр. ХІХ ст. //Сіверян. літопис. – 2001. – №2. – С.59 – 65.

2002

67. П.І. Прокопович – засновник окультуреного бджільництва на Чернігівщині //Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини. – Чернігів, 2002. – Вип. 5. – С.21 – 32.

68. Методика та організація самостійної роботи студентів //Вища школа: проблеми, пошуки, тенденції: Матеріали наук. – метод. семінару. – Чернігів, 2002. – Вип. 3. – С.19 – 28.

69. Укл.: ПРОБЛЕМИ історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини /Чернігів. обл. від – ня геогр. т – ва УРСР; Чернігів. обл. істор. – краєн. т – во; ЧДПУ ім. Т.Г.Шевченка. – Чернігів, 2002. – Вип. 5. – 76 с.

2005

70. З теоретичного і практичного досвіду наукової роботи. – Чернігів, 2005. – 98 с.

2006

71. Замість вступу //Пошук: 3б. ст. молодих вчених і студентів. – Чернігів, 2006. – С.3 – 9.

72. Подумай, зваж, порівняй і зроби висновки //Пошук: Зб. ст. молодих вчених і студентів. – Чернігів, 2006. – С.46 – 51.

Література про Л.Е. Раковського

73. РАКОВСЬКИЙ Леонід Едуардович //Бібліографічний покажчик наукових праць викладачів [Чернігівського державного педагогічного] інституту (1976 – 1985). – Чернігів, 1986. – С.104 – 106.

74. РАКОВСЬКИЙ Леонід Едуардович //Бібліографічний покажчик наукових праць викладачів [Чернігівського державного педагогічного] інституту (1986 – 1991). – Чернігів, 1991. – С.48 – 51.

75. РАКОВСЬКИЙ Леонід Едуардович //Бібліографічний покажчик наукових праць викладачів [Чернігівського державного педагогічного] інституту (1991 – 1996). – Чернігів, 1996. – С.53 – 54.

76. Почесна відзнака: [Нагородження Л.Е. Раковського Почесною грамотою обласної ради] //Десн. правда. – 1998. – 25 квіт. – С.1.

77. Раковський Леонід Едуардович: [Некролог] //Укр. істор. журнал. – 2008. – №2. – С.213 – 215.

**ДОПОМІЖНІ ПОКАЖЧИКИ
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК**

Безбородьки 49

Благінін М.Т. 14

Демченко Т.П. 55

Заєць І.Г. 13

Зінченко А.Л. 13

Лугова Є.І. 23
Мельник Л. Г. 5, 7
Мельник С.М. 14
Прокопович П.І. 67
Смолій В.А. 7
Сулима К.П. 18
Терещенки 50
Ткаченко А.Д. 42
Цекало Л.А. 14
Шолох В.В. 45, 48
Шульга І.Г. 13

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Вінницька обл. 36

Вінниччина 15

Гайсинський пов. 27

Жданівка Хмільницького р-ну Вінницької обл. 12

Нова Басань 14

Новгород-Сіверський пов. 32

Поділля 9, 17, 18, 19, 22, 25

Подільська губ. 2, 31, 33

Полтавська губ. 30

Росія 7

Соболівка Вінницької обл. 27

Сосницький пов. 37, 65

СРСР 13, 34

Сумський пов. 52

Україна 1, 3, 4, 5, 7, 11, 28, 38, 39, 44, 47, 48, 53, 59, 64

УРСР 34

Чернігівська губ. 16, 26, 28, 58

Чернігівщина 24, 40, 42, 43, 51, 57, 60, 66, 67, 69

Ялтушків Вінницької обл. 22, 35